

Китоби Дониёл — Яксаду шасту якум

*Нақши Рум дар пойдор сохтани рӯъёи пешгӯии Китоби Муқаддас:
баррасии муфассали боби ёздаҳуми Дониёл*

Jeff Pippenger

2024-03-27

Рӯъёи боби ёздаҳуми Дониёл нуктаи асосии истинод барои ҳамаи рӯъёҳои пешгӯии Китоби Муқаддас аст, ва рӯъёи боби ёздаҳум бо рамзи Рум устувор гардонда шудааст.

Ва дар он замонҳо бисёре бар зидди подшоҳи ҷануб бархоста хоҳанд истод; инчунин яғмогарони қавми ту худро боло хоҳанд бардошт, то рӯъёро барқарор созанд; вале онҳо сукут хоҳанд кард. Дониёл 11:14.

Чонс ояти қаблӣро чунин шарҳ медиҳад:

«Ҳангоме ки амӯриён миқдори гуноҳи худро пур карданд, ҷойи онҳо ба Исроил, қавми Худо, дода шуд. Вақте ки Исроил низ, аз роҳи халқҳои бутпараст пайравӣ намуда, косаи гуноҳро пур кард, Худо подшоҳии Бобилро бархезонд ва ҳамаро аз онҳо гирифт. Вақте ки Бобил косаи гуноҳи худро пур кард, қудрат ба Форс интиқол дода шуд. Ва ҳангоме ки ғаришта ба сабаби бадкирдории форсиён рӯй гардонд, он гоҳ мирзодаи Юнон меояд ва онро несту нобуд месозад».

«Ва қудрати Юнон то кай бояд давом меёфт? Кай мебоист шикаста гардад? “Вақте ки гуноҳкорон ба ҳадди комил расанд.” Он миллат то он даме боқӣ мемонад, ки паймонаи шарорати худро пур накунад, ва он гоҳ қудрат ба подшоҳии дигаре интиқол дода мешавад. Он қудрате ки ба он интиқол ёфт, қудрати Рум буд, ҷунон ки мо аз Дониёл 11:14 меомӯзем. “Ва дар он айём бисёре бар зидди подшоҳи ҷануб бархоҳанд хест; ҳамчунин дуздони қавми ту худро боло хоҳанд бурд, то ки рӯъёро устувор созанд; аммо онҳо фурӯ хоҳанд афтод.” Ин миллат ҳамчун миллати дуздон нишон дода шудааст — фарзандони дуздон, ҷунон ки ҳошияи матн мегӯяд.»

«Инҳо ҳамонҳоянд, ки акнун подшоҳӣ ба онҳо дода мешавад, ва барои чӣ? —

“Фарзандони ғоратгарон худро боло хоҳанд бардошт, то рӯъёро барпо намоянд.”

Ҳангоме ки ин миллат ба сахна меояд, он гоҳ он чи ворид мегардад, ки рӯъёро барпо мекунад, он чи яке аз объектҳои бузурги рӯъёст, ягона нишонаи асосӣ дар хатти рӯъё, ки Худо ба воситаи анбиё барои ҳамаи замонҳо додааст.» A. T. Jones, *The Columbian Year and the Meaning of the Four Centuries*, 6.

Чонс мегӯяд, вақте ки қудрати Рум «ба сахна меояд, он гоҳ он чизе ворид мешавад, ки» ... «хати назариеро, ки Худо ба воситаи анбиё барои тамоми замон додааст, барқарор месозад». Дар таърихи Миллер протестантҳо таълим медоданд, ҳамон тавре ки адвентизми Лаодикия ҳоло низ мекунад, ки «ғоратгарони қавми ту» Антиохус Эпифанро ифода мекунанд — подшоҳи селевкий, ки аз соли 175 то 164 пеш аз милод ҳукмронӣ кардааст. Ё узви сулолаи Селевкиён буд, ки яке аз давлатҳои вориси юнонӣ ба шумор мерафт, ки аз пароканда

шудани империяи Искандари Мақдунӣ ба вучуд омаданд. Ихтилоф дар бораи ин масъала дар таърихи миллерӣ то он андоза мушаххас буд, ки шиносоии Антиохус Эпифан дар чадвали пешоҳангони соли 1843 низ тасвир шудааст.

Ишора ба Антиохус дар чадвал ягона ишораеро ифода мекунад, ки дар Каломи нубувватии Худо ёфт намешавад. Он дар он ҷо гузошта шудааст, то таълимоти бардурӯғи протестантҳои он давраро рад намояд, ки ҳоло таълимоти бардурӯғи адвентизми Лаодикийӣ мебошад. Оё Уилям Миллер умқи аҳамияти фаҳмидани он ки Рум ҳамон қудрати заминист, ки «хатти бинишери, ки Худо ба воситаи анбиё барои тамоми замонҳо додааст,» барқарор месозад, дарк мекард ё не, шубҳаовар аст; аммо ба қадри кофӣ равшан буд, то бо устуворӣ аз ин ҳақиқат дифоъ кунад, ки Рум бинишро барқарор месозад.

Ҳар кучо ки рӯё нест, қавм ҳалок мегардад; аммо касе ки шариятро нигоҳ медорад, хушо ба ҳоли ӯ. Масалҳо 28:14.

Сулаймон навиштааст, ки дар ҷое ки рӯё нест, мардум ҳалок мегарданд; ва калимаи ибрии «рӯё» дар ояти чордахум ҳамон аст, ки дар масали Сулаймон омадааст. Рӯё масъалаи ҳаёт ё мамот аст, ва «рӯё» бо рамзи Рум муқаррар карда мешавад. Калимаи «рӯё» дар ояти чордахум ҳамон калимаест барои рӯё дар Ҳабаққук, боби ду.

Ман бар посбонии худ меистам, ва худро бар бурҷ қарор медиҳам, ва нигоҳ хоҳам кард, то бубинам, ки ӯ ба ман чӣ хоҳад гуфт, ва ҳангоме ки сарзаниш шавам, чӣ ҷавоб хоҳам дод. Ва Худованд ба ман ҷавоб дода, гуфт: «Рӯёро бинавис ва онро бар лавҳаҳо равшан бикун, то ҳар кӣ онро меҳонад, битавонад бидавад. Зеро рӯё ҳанӯз барои вақти муайян аст, аммо дар анҷом он суҳан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; гарчанде таъхир кунад, онро интизор бош, зеро ки он ҳатман хоҳад омад, ва дер нахоҳад кард». Ҳабаққук 2:1–3.

Калимаи «сарзанишшуда» дар ояти якум маънои «баҳс карда шуд»-ро дорад. Вилиям Миллер дар таърихи ҳаракати фариштагони якум ва дуум он посбоне буд, ки бар бурҷ гузошта шуда буд; ва ҳангоме ки дар рамзшиносии нубувватӣ ӯ пурсид, ки дар баҳси таърихи худ чӣ бояд ҷавоб диҳад, ба ӯ гуфта шуд, ки рӯёро бинависад, ки он бо рамзи Рум устувор гардонида шудааст. Мувофиқи ин воқеият, вақте ки миллериён дар иҷрои ин се ояти Ҳабаққук чадвали пешоҳанги соли 1843-ро таҳия карданд, онҳо ба ҳуди маркази баҳсе, ки ба он даромада буданд, ишора намуданд. Бешубҳа, онҳо дарк намекарданд, ки ишораи онҳо ба далели аблаҳонае, ки Антиохус Эпифанес он қудрате будааст, ки рӯёро устувор гардонидааст, баҳси боби дууми Ҳабаққукро таҷассум менамояд; вале Хоҳар Уайт гуфт, ки он чадвал «бо дасти Худованд роҳнамоӣ шуда буд ва набояд тағйир дода шавад», бинобар ин, ишора ба он баҳс дар чадвал аз дасти Худо буд.

Миллериён дуруст дарк карданд, ки ноумедии аввал дар 19 апрели соли 1844 замони таъхирро оғоз намуд, ки ба он Ҳабаққук ва ҳамчунин масали даҳ бокира дар Матто ишора мекунанд. Онҳо ҳамчунин дарк карданд, ки он ду пешгӯӣ бевосита бо боби дувоздахуми Ҳизқиёл вобастаанд, ки дар он Ҳизқиёл давраи замонро муайян мекунад, ки дар он таъсири ҳар як рӯё ба амал хоҳад омад. Он калимаи «рӯё» ҳамон калимаи ибронист, ки мо ҳоло мавриди баррасӣ қарор дода истодаем. Аз ҳамин сабаб Ҷонс дуруст аст, вақте мегӯяд:

«Вақте ки» Рум «ба сахна меояд, он гоҳ он чизе ворид мегардад, ки рӯёро устувор месозад, он чизе ки як мавзӯи бузурги рӯёст, ягона нишонаи асосӣ дар хатти рӯё, ки Худо тавассути анбиё барои ҳамаи замонҳо додааст». Рум тамоми рӯёи Каломи пешгӯёнаи Худоро устувор месозад, ва ба таври мушаххастар, ҳамин Рум аст, ки тамоми сохтори боби ёздаҳум бар он бино шудааст.

Ҳангоме ки хоҳар Уайт ба иҷрои ниҳии боби ёздаҳуми Дониёл ишора намуда, мегӯяд, ки «бисёре аз таърихе, ки дар иҷрои ин нубувват ба вуқӯ пайвастааст, такрор хоҳад шуд», ӯ муайян месозад, ки таърихҳои боби ёздаҳум, ки аллакай иҷро шуда буданд, намунаи оятҳои охири боби ёздаҳуми Дониёл буданд. Мавзӯи оятҳои охири боби ёздаҳум подшоҳи шимол аст, ки дар он ҷо Руми муосирро намоёндагӣ мекунад. Аз ин рӯ, таърихҳои боби ёздаҳуми Дониёл, ки такрор мешаванд, таърихҳои мебошанд, ки Румро намоёндагӣ мекунанд.

Дар шаш ояти охири боби ёздаҳуми Дониёл, Руми муосир (шоҳи шимол) се қудрати ҷуғрофиро тасхир мекунад. Дар ояти чихил ӯ шоҳи ҷанубро (Иттиҳоди Шӯравии собиқ дар соли 1989), замини ҷалолро (Иёлоти Муттаҳида ҳангоми қонуни якшанбӣ ба қарибӣ фарорасанда) ва Мисро (тамоми ҷаҳонро, ки аз ҷониби Созмони Милали Муттаҳид намоёндагӣ мешавад) мағлуб месозад. Дар Дониёл ёздаҳ Руми бутпараст ҳамчун тасхиркунандаи се қудрати ҷуғрофӣ нишон дода мешавад, то ҷаҳони он замон маъруфро ба даст оварад; ва баъд Руми папавӣ ҳамчун тасхиркунандаи се қудрати ҷуғрофӣ нишон дода мешавад, то заминро ба даст оварад.

Руми бутпарастӣ нахустин бор дар ин боб, дар ояти чордаҳум, ёд мешавад, то он ҳамчун рамзе, ки рӯёро барқарор мекунад, муайян гардад; аммо бархостани он ба қудрат то ояти шонздаҳум мавриди баррасӣ қарор намегирад. Подшоҳии Искандари Мақдунӣ, дар иҷрошавии Каломи нубувватии Худо, ба чор қисм тақсим гардид, аммо он чор қисм ба зудӣ ба ду муҳолифи асосӣ мутамарказ шуданд, ки дар ривояти нубувватие, ки то анҷоми боб идома меёбад, ё ҳамчун подшоҳи ҷануб ё ҳамчун подшоҳи шимол муаррифӣ мешаванд. Дар ояти чордаҳум қудрати рӯ ба зухури Рим ҳамчун он қудрате ёд мешавад, ки рӯёро барқарор хоҳад кард, аммо мавзӯёе, ки мавриди баррасӣ қарор доранд, муборизаҳои миёни боқимондаҳои подшоҳии Искандар мебошанд, чунон ки аз ҷониби подшоҳони шимол ва ҷануб намоёндагӣ мешаванд.

Дар ояти понздаҳум, он ду подшоҳ ҳанӯз дар муборизаи худ машғуланд, ва подшоҳи шимол ғолиб меояд. Аммо дар ояти шонздаҳум Рум ворид мешавад, ва оят мегӯяд: «Лекин он ки бар зидди ӯ меояд», яъне, вақте ки Рум бар зидди подшоҳи шимол, ки тоза бар подшоҳи ҷануб ғолиб омада буд, меояд, подшоҳи шимол наметавонад пеши Рум истодагӣ кунад. Рум ғолиб меояд, ва дар ояти шонздаҳум Рум ҳамчунин бояд дар замини ҷалолманди Яҳудо биистад. Дар ояти ҳадаҳум Рум «рӯи худро мениҳад, то бо қуввати тамоми салтанати худ дохил шавад». Ӯ подшоҳи шимолро, ки наметавонист пеши ӯ истодагӣ кунад, тасарруф кард, баъд Яҳудоро гирифт, сипас ба Миср дохил шуд.

Ва дар он замонҳо бисёре бар зидди подшоҳи ҷануб бархоҳанд хост; ҳамчунин ғоратгарони қавми ту худро баланд хоҳанд кард, то рӯёро барқарор намојанд; вале онҳо фурӯ хоҳанд афтод. Пас подшоҳи шимол хоҳад омад, ва хандаке бар хоҳад афрошт, ва шаҳрҳои сахт истехкомёфтаре хоҳад гирифт; ва лашкарҳои ҷануб истодагӣ нахоҳанд кард, на қавми баргузидаи ӯ; ва ҳеҷ қуввате барои муқовимат нахоҳад буд. Аммо он касе ки бар зидди ӯ меояд, мувофиқи иродаи худ амал хоҳад кард, ва ҳеҷ кас пешӣ ӯ истода наметавонад; ва ӯ дар замини ҷалол хоҳад истод, ки ба дасти ӯ набуд хоҳад шуд. Ӯ инчунин қасди онро хоҳад кард, ки бо қуввати тамоми подшоҳии худ ворид шавад, ва росткорон бо ӯ хоҳанд буд; ва чунин хоҳад кард: ва ба ӯ духтари занонро хоҳад дод, то ӯро фосид созад; вале вай бар тарафи ӯ нахоҳад истод, ва барои ӯ нахоҳад буд. Дониёл 11:14–17.

Ғалабае, ки дар ин оятҳо тасвир шудааст, иҷрои боби ҳаштуми китоби Дониёл мебошад.

Ва аз яке аз онҳо шохчае хурде берун омад, ки бағоят бузург шуд — ба ҷониби ҷануб, ва ба ҷониби шарқ, ва ба сӯи замини зебо. Дониёл 8:9.

Шохчаи хурде, ки дар ояти нӯҳум зикр шудааст, Рими бутпараст аст, ва ояти нӯҳум, дар мувофиқат бо оятҳои ҷордаҳо то ҳабдаҳои боби ёздаҳум, муайян месозад, ки Рими бутпараст, ҳангоми ба дасти худ гирифтани назорати ҷаҳон, се воҳиди ҷуғрофиро фатҳ хоҳад кард. Он воҳидҳо ҷануб (Миср), шарқ (Сурия, подшоҳи шимол) ва замини дилписанд (Яҳудо) буданд. Таърихи оятҳои шонздаҳ ва ҳабдаҳ намунаи пешакунандаи фатҳи таърихии сесарҳилаи Рими муосир дар оятҳои чил то чилу се мебошад, зеро, чунон ки хоҳар Уайт изҳор доштааст: «Бисёре аз таърихе, ки дар иҷрои ин пешгӯӣ ба амал омадааст, такрор хоҳад шуд».

«Гарчанде ки Миср наметавонист дар муқобили Антиохус, подшоҳи шимол, истодагӣ намојад, Антиохус низ наметавонист дар муқобили румиён, ки акнун бар зидди ӯ меомаданд, истодагӣ кунад. Ҳеҷ подшоҳӣ дигар кодир набуд, ки ба ин қудрати рӯ ба афзоиш муқовимат намојад. Сурия фатҳ карда шуд ва ба империяи Рум ҳамроҳ гардид, ҳангоме ки Помпей, соли 65 то милод, Антиохуси Осиёро аз мулкҳои маҳрум сохт ва Сурияро ба як вилояти Рум табдил дод.»

«Ҳамин қудрат мебоист дар Замини Муқаддас низ бархезад ва онро фурӯ барад. Рум дар соли 162 то милод бо қавми Худо, яҳудиён, ба воситаи аҳд пайваст гардид, ва аз ҳамин сана дар тақвими нубувватӣ мақоми барҷастаеро соҳиб аст. Аммо он бар Яҳудия то соли 63 то милод ба воситаи истилои воқеӣ соҳибхитӣ пайдо накард; ва он гоҳ ин ба тарзи зерин рӯй дод.»

«Ҳангоме ки Помпей аз юриши худ бар зидди Митридат, подшоҳи Понт, бозмегашт, ду рақиб — Ҳирқон ва Аристовулус — барои тоҷи Яҳудо мубориза мебуданд. Кори онҳо ба назди Помпей оварда шуд, ва ӯ ба зудӣ беадолатии даъвоҳои Аристовулусро дарк кард, аммо хост ҳалли ин масъаларо то баъд аз юриши деринтизори худ ба Арабистон ба таъхир андозад ва ваъда дод, ки он гоҳ бозгашта, қорҳои онҳоро ба тавре ки одилона ва муносиб намојад, ҳал хоҳад кард. Аристовулус, ки эҳсосоти воқеии Помпейро дарёфта буд, шитобон ба Яҳудо баргашт, тобеонашро мусаллаҳ сохт ва барои дифои шадид

омодагӣ гирифт, бо азми он ки ба ҳар қимате бошад, тоҷро нигоҳ дорад, ки пешбинӣ мекард он ба дигаре дода хоҳад шуд. Помпей аз паси гурезанда зичона равона шуд. Чун ӯ ба Ерусалим наздик мешуд, Аристовулус, ки аз рафтори худ ба пушаймонӣ сар карда буд, ба пешвози ӯ баромад ва кӯшиш кард корро бо ваъдаи итоати комил ва маблағҳои калони пулӣ ба созиш оварад. Помпей, ин пешниҳодро пазируфта, Габинийро дар сари дастае аз сарбозон фиристод, то пулро қабул намояд. Аммо вақте ки он ноиби сарлашкар ба Ерусалим расид, дарвозаҳоро бар рӯи ӯ баста ёфт, ва аз болои деворҳо ба ӯ гуфта шуд, ки шаҳр ба он созиш пойбанд нахоҳад монд.»

«Помпей, то ки бо чунин рафтор бечазо фирефта нашавад, Аристовулусро, ки ӯро назди худ нигоҳ дошта буд, дар занҷирҳо андохт ва дарҳол бо тамоми лашкараш бар зидди Ерусалим ҳаракат кард. Тарафдорони Аристовулус ҷонибдори дифоъ аз он макон буданд; тарафдорони Ҳирканус — ҷонибдори кушодани дарвозаҳо. Азбаски гурӯҳи охири бештар буданд ва дастболо гаштанд, ба Помпей иҷозати вуруди озод ба шаҳр дода шуд. Пас аз ин, пайравони Аристовулус ба кӯҳи маъбад ақиб ништастанд, бо азми комил, ки он маконро ҳимоят кунанд, ҳамон гуна ки Помпей қасд дошт онро тасхир намояд. Дар поёни се моҳ дар девор рахнае ба андозаи кофӣ барои ҳамла кушода шуд, ва он макон бо нӯги шамшер гирифта шуд. Дар қатли даҳшатноке, ки баъд аз он руҳ дод, дувоздаҳ ҳазор нафар кушта шуданд. Таърихнигор мегӯяд, манзарае бисёр ҷонсӯз буд дидани коҳиноне, ки дар он айём ба хизмати илоҳӣ машғул буданд ва бо дасти ором ва нияти устувор кори маъмулии худро идома медоданд, гӯё аз ошӯби ваҳшиёна тамоман беҳабар бошанд, ҳарчанд гирду атрофашон дӯстонашон ба қатл дода мешуданд, ва ҳарчанд бисёр вақт хуни худӣ онҳо бо хуни қурбонихояшон омехта мегашт.»

«Пас аз ба анҷом расонидани ҷанг, Помпей деворҳои Уршалимро вайрон кард, ҷанд шаҳрро аз тобеияти Яхудо ба тобеияти Сурия гузаронд, ва бар яҳудиён хироч бор кард. Ҳамин тавр, бори аввал Уршалим бо роҳи фатҳ ба дасти он қудрате супурда шуд, ки мебоист “замини ҷалол”-ро дар ҷанги оҳанини худ нигоҳ дорад, то он даме ки онро қомилан нобуд созад.

«ОЯТИ 17. Ӯ ҳамчунин қасд хоҳад кард, ки бо қуввати тамоми салтанати худ дохил шавад, ва росткорон бо ӯ; ва чунин хоҳад кард: ва ба ӯ духтари занонро хоҳад дод, то вайро фосид созад; аммо ӯ бар ҷониби вай нахоҳад истод ва аз он ӯ нахоҳад буд.»

«Ускуп Нютон барои ин оят хониши дигаре пеш меоварад, ки ба назар мерасад маъноро равшантар ифода мекунад, ба ин тарз: “Ӯ низ қасди худро равона хоҳад кард, то бо зӯрӣ ба тамоми салтанат дохил шавад.” Ояти 16 моро то ба фатҳи Сурия ва Яҳудия аз ҷониби румиён расонд. Рум қаблан Макдуния ва Фракияро фатҳ карда буд. Миср акнун ягона қисми боқимондаи “тамоми салтанати” Искандар буд, ки ҳанӯз ба итоати қудрати Рум дароварда нашуда буд; ва ҳамин қудрат акнун қасди худро равона мекард, то бо зӯрӣ ба он кишвар дохил шавад». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 258–260.

Мо аллакай, на як бор дар ин мақолаҳо, қайд кардаем, ки оятҳои сиюм ва сию якуми боби ёздаҳуми Дониёл чӣ гуна бо оятҳои чиҳилум ва чиҳилу якум мувофиқат мекунанд, ва таърихи оятҳои сиюм ва сию як низ бо решакан шудани се шох мувофиқат дорад.

Ман ба шохҳо назар андохтам, ва инак, дар миёни онҳо шохи хурди дигаре баромад, ки пеши он се шох аз шохҳои аввалин аз реша канда шуданд; ва инак, дар ин шох чашмҳое мисли чашмони одам буд, ва даҳоне, ки суханони бузург мегуфт. ... Ва дар бораи он даҳ шохе ки бар сари ӯ буданд, ва дар бораи он шохи дигаре ки баромад, ва пеши он се шох афтоданд; яъне дар бораи он шохе ки чашмҳо дошт, ва даҳоне ки суханони бағоят бузург мегуфт, ва намуди зоҳираш аз ёронаш пурхайбаттар буд. Дониёл 7:8, 20.

Ҳамон тавре ки дар Дониёл боби ҳашт, ояти нӯх, се минтақаи ҷуғрофиёии фатҳе тасвир меёбанд, ки Рими бутпарастро бар тахт устувор карданд, ҳамчунин канда шудани шохҳо (ки ба ҳерулҳо, остроготҳо ва вандалҳо ишора мекунанд) се минтақаи ҷуғрофиёии фатҳро ифода менамуд, ки Рими папиро бар тахт устувор карданд. Ҳар дуи ин таърихҳо бо оятҳои чиҳил то чиҳилу сеюми Дониёл ёздаҳ мувофиқат доранд, ва канда шудани се шох бо таърихи оятҳои сиюм ва сию якум мувофиқат дорад.

«ОЯТИ 8. Ман ба шохҳо назар меандохтам, ва инак, дар миёни онҳо шохи дигари хурде баромад, ки пеши он се шохи аввалин аз реша канда шуданд; ва инак, дар ин шох чашмҳое монанди чашмони одам буд, ва даҳоне, ки суханони бузург мегуфт».

«Дониёл ба шохҳо назар мекард. Дар миёни онҳо нишонаҳои як ҳаракати ачиб падид омаданд. Як шохи хурд (дар аввал хурд, аммо баъдтар аз ҳамтоёни худ нерумандтар) аз миёни онҳо боло баромад. Он қонеъ набуд, ки оромона барои худ ҷойе биёбад ва онро ишғол намояд; балки мебоист баъзеи дигаронро канор занад ва ҷойҳои онҳоро ғасб кунад. Се подшоҳӣ пеши он решакан карда шуданд. Ин шохи хурд, чунон ки баъдтар фурсат хоҳад шуд, ки онро ба таври муфассалтар баррасӣ намоем, папагӣ буд. Он се шохе, ки пеши он решакан карда шуданд, Ҳерулҳо, Остроготҳо ва Вандалҳо буданд. Ва сабаби он ки онҳо решакан карда шуданд, ин буд, ки онҳо ба таълимот ва даъвоҳои иерархияи папагӣ муҳолиф буданд ва аз ин рӯ ба волияти ускуфи Рум дар калисо низ муқобилат мекарданд.»

«Ва “дар ин шох чашмҳое мисли чашмони одамӣ буд, ва даҳоне ки суханони бузург мегуфт”, он чашмҳо рамзи муносибе мебошанд барои зиракӣ, нуфузи назар, ҳилагарӣ ва дурбинии иерархияи папавӣ; ва он даҳоне ки суханони бузург мегуфт, рамзи муносибест барои даъвоҳои мутақаббирои ускуфони Рум». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 132–134.

Маҳз Рум аст, ки рӯёӣ пешгӯии Китоби Муқаддасро, ва махсусан рӯёӣ боби ёздаҳуми Дониёлро, барпо менамояд. Дар он боб қисми зиёди таърихи пешгӯӣ, ки пеш аз ҳаракати Миллерӣ иҷро шуда буд, мебоист дар шаш ояти охирини боби ёздаҳуми Дониёл такрор мегардид. Фатҳ шудани се монсаи ҷуғрофиёӣ, ки ҳам Руми бутпараст ва ҳам Руми папавиро бар тахт устувор намуд, дар боби ёздаҳум тасвир ёфтааст, ва ин ду тасвир намунаи он замон мебошанд, ки Руми муосир боз бар тахт устувор мегардад. Маҳз Рум аст, ки рӯёро барпо менамояд, ва Павлус муайян месозад, ки он Руми папавӣ дар вақти худ ошкор мегардад.

Бигзор ҳеч кас шуморо ба ҳеч васила фирефта накунад; зеро он рӯз нахоҳад омад, магар ин ки аввал муртадшавӣ ба вуқӯъ ояд ва он марди гуноҳ зоҳир гардад, яъне писари ҳалокат; ки муқобилат менамояд ва худро болотар аз ҳар он чи Худо хонда мешавад ё

мавриди парастииш аст, мебардорад; ба тавре ки ӯ чун Худо дар маъбади Худо менишинад ва худро нишон медиҳад, ки гӯё Худо аст. Оё дар ёд надоред, ки ҳанӯз вақте бо шумо будам, ин чизхоро ба шумо мегуфтам? Ва акнун медонед, ки чӣ чиз ӯро бозмедорад, то дар вақти худ зоҳир гардад. 2 Таслӯникиён 2:3–6.

Попӣ дар соли 538 ҳамчун подшоҳии панҷуми нубуввати Китоби Муқаддас бар тахт нишаст, ва бисёре аз онҳое ки ояти шашумро баррасӣ мекунад, бе шак гумон хоҳанд кард, ки Павлус дар назар дорад, ки «Попӣ дар соли 538 ошкор хоҳад шуд». Ин метавонад дуруст бошад, вале дар камтарин ҳолат, ин танҳо ҳақиқати дуҷумдараҷаи он чизест, ки Павлус муайян мекард. Павлус, мисли ҳамаи анбиё, бештар дар бораи айёми охир сухан мегӯяд, на дар бораи давраи замони худ. Ё ба он ишора мекард, ки чӣ гуна попӣ ба таври нубувватӣ ошкор хоҳад шуд, зеро ӯ ҳамчун набӣ бо ҳамаи анбиёи дигар ҳамфикр буд. Сатр бар сатр, онҳое ки рӯё надоранд, ҳалок мешаванд, ва онҳое ки рӯё надоранд, рӯё надоранд, зеро намедонанд, ки чӣ чиз рӯёро барқарор месозад. Донистани он ки Рум рӯёро барқарор месозад, фаҳмише аст миёни ҳаёт ва марг. Павлус, дар ҳамоҳангӣ бо дигар анбиё, муайян мекунад, ки он чизе ки Руми папири, ки Руми айёми охир аст, ошкор месозад, «вақти ӯ» мебошад. «Вақт»-и нубувватие, ки бо Рум вобаста аст, ҳамон чизест, ки он чиро ва он кӣ будани Румро ошкор месозад.

Мо ин таҳқиқро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

«Расул Павлус дар номаи дуҷуми худ ба аҳли Таслӯникиён аз он иртидоди бузурге пешгӯӣ кард, ки дар натиҷаи он қудрати папагӣ барпо мегардид. Ё эълон намуд, ки рӯзи Масеҳ нахоҳад омад, “магар ин ки аввал бозгаштан аз имон ба вукӯъ ояд, ва он марди гуноҳ ошкор гардад, он писари ҳалокат; ки муқобилат мекунад ва худро болотар аз ҳар он чи Худо хонда мешавад ё мавриди парастииш аст, мебардорад; ба тавре ки ӯ чун Худо дар маъбади Худо менишинад ва худро нишон медиҳад, ки гӯё Худост”. Ва боз, расул бародарони худро ҳушдор медиҳад, ки “сирри шарорат аллакай амал мекунад”. 2 Таслӯникиён 2:3, 4, 7. Ҳатто дар ҳамон давраи барвақт ӯ мегӯяд, ки ҳамоҳангӣ бо пинҳон-пинҳон ба калисо роҳ меёбанд, ки барои ташаккули папагарӣ роҳро омода месохтанд.»

«Оҳиста-оҳиста, нахуст дар пинҳонӣ ва сукут, ва сипас ҳар чи бештар ошкоро, чун қувват мегирифт ва бар ақлҳои мардум тасаллут меёфт, “сири шарорат” кори фиребанда ва қуфромези худро пеш мебард. Қариб ноаён урфу одатҳои бутпарастӣ ба калисои масеҳӣ роҳ ёфтанд. Рӯҳи мусолиҳа ва ҳамрангшавӣ муддате ба сабаби таъқиботи шадиде, ки калисо дар зери бутпарастӣ аз сар мегузаронд, боздошта шуд. Аммо чун таъқибот қатъ гардид ва масеҳият ба дарборҳо ва қасрҳои подшоҳон роҳ ёфт, он содагии ғурутани Масеҳ ва расулони ӯро қанор гузошта, ба ҷояш дабдаба ва такаббури қоҳинон ва ҳокимони бутпарастро пазируфт; ва ба ҷои талаботи Худо, назарияҳо ва анъанаҳои инсониро иваз намуд. Диниву зоҳирии Константин дар аввали қарни чорум боиси хурсандии бузург гардид; ва ҷаҳон, ки бо сурати зоҳирии адолат пӯшида шуда буд, ба калисо ворид гашт. Акнун кори фасод бо суръат пеш мерафт. Бутпарастӣ, гарчанде ба назар мағлуб менамуд, ғолиб гардид. Рӯҳи он бар калисо ҳукмрон шуд. Таълимот, ойинҳо ва ҳуруфоти он ба имон ва ибодати пайравони эътирофии Масеҳ омехта карда

шуданд.»

«Ин созиш миёни бутпарастӣ ва масеҳият ба пайдоиши “марди гуноҳ” оварда расонд, ки дар нубувват пешгӯӣ шудааст, ки ба Худо муқобилат мекунад ва худро болотар аз Худо боло мебардорад. Он низоми азими дини дурӯғин шоҳкори қудрати Шайтон аст — ёдгории кӯшишҳои ӯ барои бар тахт нишастан, то заминро мувофиқи иродаи худ ҳукмронӣ кунад». «Ҷидоли Бузург», 49, 50.